

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 11. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Hangot adtak a közösség akaratának a székely szabadság borús napján

A kormány és a székely nép legitim képviselői közötti párbeszéd elkezdését követelték petíciójukban pénteken a székely szabadság napján Marosvásárhelyen összegyűlt tüntetők, akik zuhogó esőben, a szokásosnál kisebb számban vettek részt a Postaréten szervezett megemlékezésen. A rendezvényen és az azt követő felvonuláson nem történt incidens. A Románia kormányának és parlamentjének címzett petíciót a székely vértanúk emlékműve mellett felállított pódiumon olvasta fel Ferencz Csaba, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) alelnöke, és „Autonómiát!” felkiáltással fogadta el az összegyűlt tömeg. Ebben az MTI szerint leszögezték, hogy a jog és a demokrácia útját járva, egyhangúlag és ismételten kinyilvánítják: követelik Székelyföld területi autonómiáját. „Székelyföldnek akár feldarabolása, akár egy nagyobb közigazgatási egységbe tagolása ellentmond a közösség akaratának, ellentmond Románia vállalt nemzetközi kötelezettségeinek” – állapították meg. Aggasztónak vélték, hogy Székelyföld a belső leszakadás pályájára került abban a fejlesztési régióban, amelyhez jelenleg tartozik. Azt is aggasztónak találták, hogy az autonómia ügyében évek óta szorgalmazott párbeszéd helyett szaporodnak a közösséget ért megaláztatások, a közösségi szimbólumok és intézmények elleni támadások. „Változatlanul kijelentjük: Székelyföld területi autonómiája nem sérti Románia területi egységét és állami szuverenitását, nem sérti a Székelyföldön élő román és más nemzetiségű polgárok érdekeit, sem Románia alkotmányát!” – áll a dokumentumban. Úgy vélték, Románia érdekeit is szolgálná, ha a székely–magyar közösség történelmi szülőföldjén a szubsidiaritás elvének megfelelően átvinné a közügyek jelentős részének a megoldását. „Mindez csakis párbeszédrel, a helyi közösségek szabad akaratával, a demokratikus elvek betartásával, az állampolgárok közötti szolidaritással és konstruktív együttműködéssel valósítható meg” – hangsúlyozták petíciójukban a megmozdulás résztvevői. A tüntetők azt követelték, hogy a tervezett közigazgatási átszervezés során Székelyföld alkosson önálló, autonóm jogkörökkel rendelkező közigazgatási és fejlesztési régiót, melynek kialakításánál a Székely Nemzeti Tanács által kidolgozott jogszabálytervezetet vegyék alapul. Kérték, hogy a román kormány és parlament a közigazgatási átszervezés során tartsa tiszteletben vállalt nemzetközi kötelezettségeit. Tiltakoztak ugyanakkor a székelyföldi oktatási intézmények ellehetetlenítése, az önkormányzatok zaklatása, az anyanyelvhasználat korlátozása, a székely szimbólumok üldözése ellen. A tüntetők egyben kinyilvánították szolidaritásukat a jogállam védelmében Románia nagyvárosaiban szervezett megmozdulásokkal. Azt is követelték, hogy a kormány kezdjen párbeszédet Székelyföld státuszáról a székely nép legitim képviselőivel, a Székely Nemzeti Tanáccsal és a székely önkormányzatokkal. „Teljes és tényleges szabadságot és egyenlőséget akarunk Székelyföld minden lakosának! Autonómiát Székelyföldnek, szabadságot a Székely Népeknek!” - zárul a székely szabadság napján Marosvásárhelyen elfogadott petíció, melyet a tömeg "Autonómiát!" felkiáltása szentesített.

Tőkés László szerint az erdélyi magyarságnak ma is az árulás, az önfeladás és hatalombarát oportunizmus árnyékában és közegében kell folytatnia küzdelmét szabadságáért, szülőföldje ártó szándékú területi-közigazgatási átrendezése ellen. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke a marosvásárhelyi székely vértanúk emlékműve mellett beszélt erről a székely szabadság napján. Mint felidézte, a székely vértanúkat is magyar áruló küldte 163 éve a vérpadra. Arany János forradalmi vesszőit idézte: „Haj, ne hátra, haj, előre! / Vérmezőről vérmezőre! / Mert ott az a virág terem, / Melynek neve győzedelem”. Tőkés László Arany gondolatait folytatva kijelentette: „Ne retentsen bennünket se halál, se félelem! Igazságos és jogos szabadságharcunkban ne hátráljunk meg!” Az európai parlamenti képviselő az MTI szerint megemlítette: az adminisztratív hátráltatás, a gáncsoskodás, az ellenséges politikai hangulatkeltés, a megfélemlítések megannyi akadályát kellett leküzdeniük azoknak, akik eljöttek Marosvásárhelyre, „de mi ez a vértanúk áldozatához képest, akik életüket adták népükért és hazájukért?” Felelevenítette, hogy a hét elején Brüsszelben Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke a Romániában ma is használt „szekus módszerekre” panaszkodott. „Csak azt nem értjük, hogy akkor mire való a balliberális kormánypártokkal kötött parlamenti együttműködési egyezség, és mit keres a vásárhelyi illetőségű Borbély László államtanácsos a Grindeanu-kormány csapatában?” – tette fel a kérdést. Az EMNT elnöke az Európa Tanács 2003/1334-es határozatát idézte, amely szerint „az autonóm régiók pozitív tapasztalatai inspirációs forrásként szolgálhatnak a belső politikai konfliktusok megoldását célzó lehetőségek keresésekor”. Úgy vélte: joggal elvárható, hogy ennek megfelelően rendeződjön a Székelyföld sorsa.

A megemlékezés és tiltakozás incidensek nélkül zárult – mondta az MTI-nek Adina Chiș, a román csendőrség marosvásárhelyi mobil egységének a szóvivője a rendezvény végén. A többezres tömeg Autonomiát!, Magyar iskolát! jelszavakat skandálva, Kossuth-nótákat énekelve vonult Marosvásárhely főterére, ahol a prefektusi hivatal képviselője átvette a tüntetők képviselőitől, és iktatta a demonstráció petícióját. A tömeg a székely himnusz eléneklése után feloszlott. A mostoha időjárás viszonyok között megtartott rendezvényen kevesebben vettek részt, mint az elmúlt évek hasonló rendezvényein. A felvonulás után a marosvásárhelyi kultúrpalota dísztermében ünnepélyes keretek között adták át a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) kitüntetését, a Gábor Áron-díjat az Európai Szabad Szövetség (EFA) képviselőinek.

Horváth Anna döntött: lemond az alpolgármesteri tisztségről

Bejelentette csütörtökön lemondási szándékát Horváth Anna, Kolozsvár alpolgármestere, aki ellen tavaly decemberben emeltek vádat befolyással üzérkedés és pénzmosás miatt. Az RMDSZ-es politikus Kelemen Hunor szövetségi elnökkel közös sajtótájékoztatóján elmondta, hogy a kincses városi képviselő-testület következő ülésén fog távozni az alpolgármesteri tisztségből, amelyet 2012 óta tölt be. Az RMDSZ kolozsvári szervezete

elnöki posztjáról nem mond le. Horváth Anna elmondta, az ellene öt hónapja zajló bűnvádi eljárás során – amely időszak alatt eltiltották alpolgármesteri teendőinek ellátásától – jövedelem nélkül él, és beláthatatlan, hogy ez az állapot meddig tart. Hozzátette: aktív emberként nem vállalhatta ennek a helyzetnek a fenntartását. „Aki ismer, tudja: aktív ember vagyok, aki szeret és tud rengeteget dolgozni. Számomra ez az 5 hónapnyi kényszerleszállás, amelynek semmilyen időben behatárolható korlátja, perspektívája nincs, egy tovább nem felvállalható állapot” – jelentette ki Horváth. Kelemen Hunor a sajtótájékoztatón úgy vélekedett, hogy az alpolgármester ellen „karaktergyilkosságot” hajtott végre az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA). Az RMDSZ elnöke szerint semmi sem indokolta az előljáró eltiltásának öt hónapi fenntartását. Kelemen bejelentette, hogy felkérte Horváth Annát, töltsse be az RMDSZ önkormányzatokért felelős ügyvezető alelnöki tisztségét, aki ezt elfogadta. Horváth Anna ügyében a napokban döntött úgy a bukaresti legfelsőbb bíróság, hogy továbbra sem láthatja el az alpolgármesteri teendőket, elutasítva az előljárónak a hatósági felügyelet ellen beterjesztett fellebbezését. A kincses város RMDSZ-es alpolgármesterét először tavaly október elején helyezte hatvan napos hatósági felügyelet alá az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA), amely azóta kétszer is meghosszabbította a kényszerintézkedést. A hatósági felügyelet alatt Horváth Anna nem gyakorolhatta hivatalát. Horváth Anna ellen tavaly decemberben emelt vádat a DNA befolyással üzérkedés és pénzmosás miatt. A vádak szerint az alpolgármester közbenjárt a kincses városi polgármesteri hivatal tisztviselőinél és megsürgette a Fodor Zsolt kolozsvári üzletember által kért épületfelújítási engedélyek kibocsátását. Cserébe az alpolgármester állítólag hatvan darab, két zenei fesztiválra szóló bérletet kért az üzletembertől, összesen mintegy hússzezer lej értékben; a bérleteket Horváth Anna a tavaly júniusi helyhatósági választási kampányában segítő önkénteseknek adta. Bíróság elé állították Fodor Zsoltot is, ő szabadlábon védekezhet a befolyásvásárlás és a pénzmosás vádjá ellen.

Szabadkán kampányolt Aleksandar Vučić

Aleksandar Vučić miniszterelnök szabadkai látogatásának zárórendezvénye a Sportcsarnokban megtartott kampányrendezvény volt, amelyen Vučić már a hatalmi koalíció államfőjelöltjeként vett részt. A Szerb Haladó Párt tisztségviselői mellett a párt koalíciós partnereinek képviselői, valamint közéleti személyiségek, sportolók is részt vettek, illetve felszólaltak a nagygyűlésen. A kampányrendezvényen Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke kiemelte, meri állítani, hogy Vučić nemcsak a VMSZ támogatását élvezi, hanem a vajdasági magyarság többségét is. „Aco, szeretném ha tudnád, hogy mindent megteszünk azért, hogy Szerbia elnöke legyél, már az elnökválasztás első köre után. Nemcsak az irántad táplált barátság okán, hanem azért, mert hisszük, hogy jó elnöke leszel Szerbiának. A vajdasági magyarság egy kicsi, de büszke közösség, amely

dönteni akar a jövőjéről. Szerbiát otthonunkként éljük meg, ezért egyáltalán nem mindegy, hogy mi történik az országgal. Partneri viszonyban szeretnénk alakítani az ország sorsát, hiszen közös érdekről van szó. Mi itthon vagyunk, a saját földünkön, és büszke vagyok rá, hogy bizonyos szomszédos országokban élő magyarokkal ellentétben mi szabadon beszélhetünk anyanyelvünkön, és szabadon lehetünk magyarok. Elemi érdekünk, hogy Szerbia erős és biztonságos ország legyen, ahol jövőnk van, ahol megvalósíthatjuk programjainkat, és megőrizhetjük nemzeti identitásunkat. Ezért hoztuk meg a döntést, hogy koalíciós partnerünk jelöltjét, Aleksandar Vučićot támogatjuk az elnökválasztáson. Mindenkinek van emlékezete és múltja, de ez a történészek hatáskörébe tartozik. Nekünk a jövőről kell beszélnünk. A jövő vonatkozásában pedig ennél jobb döntést nem hozhattunk volna” – fogalmazott Pásztor. Pásztor István Szerbia és a szerb nemzet őszinte barátja, aki hidat épített Magyarország és Szerbia között, illetve segített, hogy Szerbia elnyerje Magyarország maradéktalan támogatását – hallhatták az egybegyűltek a folytatásban Aleksandar Vučićtól, aki szerint kötelessége lehetővé tenni, hogy a vajdasági magyarság jól érezze magát szülőföldjén, otthonában. „Tudom, hogy Pásztor Istvánnak nehéz engem támogatnia, nehéz mindenkivel megértetnie az együttműködés lényegét. Ugyanazt kínálom fel a magyarságnak, mint minden más polgárnak: a békét, a stabilitást és a fejlődést” – fogalmazott Vučić.

Nem tenne jót a magyarok korlátozása Ukrajnának

Nem szabadna hagyni a mostani rendkívül nehéz, polgárháborús ukrajnai helyzetben, hogy a kisebbségek nyelvi jogaival kapcsolatos problémák is eszkalálódjanak – erről beszélt Brenzovics László, a KMKSZ elnöke Brüsszelben, ahol a tervezett ukrajnai nyelvtörvény lehetséges károsításaira hívta fel az európai politikusok figyelmét. Az Európai Néppárt külhoni magyar képviselői által szervezett Anyanyelv kontra államnyelv című konferencián – ahol az egyik fő téma az ukrán nyelvtörvény volt – a kárpátaljai vezető arról beszélt, az ukrán alkotmány értelmében a szerzett jogokat nem lehet szűkíteni, jelenleg azonban épp erre készül a kijevi törvényhozás. Brenzovics László azt nyilatkozta az M1-nek, hogy az aggodalom vitte őt a brüsszeli konferenciára, hogy elmondja, a tervezett új ukrán szabályozás jelentős mértékben visszaszorítaná a magyarok jogait, amire szeretnék felhívni Európa figyelmét is. Egy stabil Ukrajna ugyanis abban az esetben teremthető meg, ha figyelembe veszik és tiszteletben tartják a nemzeti kisebbségek jogait – tette hozzá. A kijevi képviselő szerint az európai politikusok felfogása különböző, vannak, akik fogékonyak a probléma iránt, mások kevésbé. Brenzovics László szerint azonban a kérdést abból a szempontból kellene nézni, abból, hogy valamennyi európai állam számára fontos Ukrajna stabilitása, az ottani béke megteremtése az élet minden területén, ami pedig a nemzetiségi jogok tiszteletben tartásától is függ. Egy másik fontos szempont, hogy a tervezett ukrán nyelvtörvény alkotmányellenes, ráadásul nem felel meg a az ukrán

jogrendbe épített hatályos nemzetközi szerződéseknek sem, vagyis nem is lehetne a parlament elé terjeszteni. Ha a nyelvtörvényt mégis elfogadják, akkor kisebbségi kérdésben Ukrajnában ex lex állapot alakul ki, amikor nincsenek a nemzetiségeket védő törvények. Ha ugyanis ezek az alkotmánynak sem felelnek meg, akkor ebben a kérdésben nem lehet jogállamiságról, bevett jogrendről beszélni – hangsúlyozta Brenzovics László. A kárpátaljai politikus elmondta, aláírásgyűjtő akcióba is kezdtek a magyarok jogainak védelmében. Eddig 30 ezer szignójuk van, az akciót március 10-ig folytatják, és remélik, a kárpátaljai magyarság döntő többsége kinyilatkozza, hogy ellenzi a magyarok nyelvi és oktatáshoz fűződő jogait szűkítő tervezett ukrajnai intézkedéseket.

A szabadságharc évfordulójára emlékeztek Rahón

Ökumenikus templomi istentisztelettel emlékezett vasárnap a kárpátaljai Rahón a város és a hozzá tartozó járás településeinek szórványmagyarsága az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 169. évfordulójára, a rendezvényen Grezsa István kormánybiztos mondott beszédet. Köszöntő beszédében a rendezvény fővédnöke, Grezsa István úgy fogalmazott, „koronként más és más helytállást követel a haza szolgálata: egyszer a vértanúságot, másszor egyáltalán a puszta megmaradás parancsát. Most azért dolgozunk, hogy a Kárpát-medence magyarul beszélő régiói megmaradjanak annak, amik mindig is voltak; ha visszatálunk önazonosságunkhoz, akkor meglesz az erőnk ahhoz, hogy emelkedő nemzetként, bizakodva tekintsünk jövőnkbe”. Hangsúlyozta: a Felső-Tisza-vidéki magyar szórványközösség megmaradására stratégiai jelentőségű feladatként tekint a magyar kormány, élén Orbán Viktor miniszterelnökkel. „Abban hiszünk, hogy ha itt elveszünk, akkor elveszünk Erdélyben, a Délvidéken, sőt az egész Kárpát-medencében” – mutatott rá, megjegyezve: „nem mondhatunk le jogunkról, hogy magyarként éljünk ott, ahol ezer éve eltemetjük szüleinket, nagyszüleinket”. „Ezért mindent elkövetünk, hogy megmaradjunk: Magyarország gazdasági teljesítőképességéhez mérten minden támogatást megad Kárpátaljának, kiemelten a kárpátaljai magyarságnak” – tette hozzá. Grezsa István kifejtette: tudják, hogy sok a baj Rahón és más településeken is, nehéz magyarnak lenni, de nehéz ruszinnak és ukránnak lenni is lenni Kárpátalján. „Ezért magyarországi kormánybiztosként azt ígérem, hogy megtesszük, amit meg lehet. A magam nevében pedig személyesen is ígérem, hogy a továbbiakban is Kárpátalja ügyének legfőbb lobbistája leszek Budapesten, hogy tovább tudjuk enyhíteni nehézségeiket.” Egyúttal bejelentette, hogy a magyar kormány támogatásából, a katolikus egyház közreműködésével és segítségével Rahón épül fel az első kárpátaljai Magyar Ház. Reményét fejezte ki, hogy olyan közösségi központ jön létre, amely összefogja és megerősíti a Felső-Tisza-vidék szórványmagyarságát, és amely hozzájárul ahhoz, hogy a magyarok szülőföldjükön boldogulhassanak. A politikus közölte, nem hagyhatja szó nélkül az Ukrajnában zajló, a kárpátaljai magyarokat is fenyegető folyamatokat. Szégyenteljesnek nevezve a készülő ukrán nyelvtörvény tervezetét, azt ígérte, „Magyarország nem fogja hagyni, hogy

megfosszák önöket alapvető jogaitól”. Minden lehetséges fórumon támogatjuk nem csak Kárpátalját, de Ukrainát is, és cserébe nem kérünk mást, mint tiszteletet, és azt, hogy ne gátolják önöket jogaik gyakorlásában – mondta el a Grezsa István kormánybiztos.

A horvátországi magyarság ma nagyobb reménnyel tekinthet a jövőbe

A horvátországi magyarság ma nagyobb reménnyel tekinthet a jövőbe – hangsúlyozta Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára vasárnap a drávaszögi Bellyén, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének (HMDK) központi, március 15-i ünnepségén mondott beszédében. Kifejtette: ez annak köszönhető, hogy a HMDK immár újra megerősödve képvisellel rendelkezik a horvát parlamentben, és így hatékonyabban szolgálhatja a horvátországi magyar nemzetrész jövőjének ügyét. Továbbá – szavai szerint – a széljárás is kedvező, mert a zágrábi szaborban ismét nemzeti gondolkodású vezetés nyert többséget. Potápi Árpád János szerint előremutató, hogy négy év után újra ülésezhetett a horvát-magyar kisebbségi vegyes bizottság, amelynek asztalánál a horvátországi magyar nemzetrész és a magyarországi horvát nemzetrész a megmaradásáért dolgozott együtt. Magyarország kormánya a külhoni magyarságra odafigyelve, saját gazdaságának erősödésével párhuzamosan a határon túli magyarság támogatását is nagyságrendekkel megnövelte az elmúlt évben – jelezte az államtitkár. Mint mondta: nemsokára elindítják a horvátországi magyar gazdaságfejlesztési programot, amelynek nyomán a drávaszögi térségben is több munkahely jön létre, és ezáltal „erősödik a szülőföld nemzetmegtartó ereje”. Kiemelte, hogy a magyar kormány 2017-ben meghirdette a Szent László-évet, amellyel a lovagkirály szellemi örökségét kívánják erősíteni. „László királyunk, akinek ereklyéit őrzik Raguzától Győrig, Krakkótól Zágrábig, aki megalapította a zágrábi püspökséget, és akinek nevét ma is szlavóniai magyar falu őrzi, éppúgy a horvát-magyar barátság kifejezője lehet, mint a nagy Zrínyi Miklós, vagy a horvát édesapától és magyar édesanyától született '49-es vértanú Knézich Károly” – húzta alá Potápi Árpád János.

